

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการบริหารบุคลากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพทั่วไปของการบริหารบุคลากร อันเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ 4 ประการที่เกี่ยวกับการให้ค่าจ้างบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และ การให้บุคลากรพ้นจากงาน รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารบุคลากร ตามความคิดเห็นของบุคลากร 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม ที่โรงเรียนจันทนาเพื่อปฏิบัติการสอน แล้วนำความคิดเห็นดังกล่าวมาเปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุป และหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อหน่วยงานราชการที่มีอำนาจบังคับบัญชา หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันที่ผลิตและอบรมครู เพื่อดำเนินการความความเหมาะสมต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่แสดงความคิดเห็นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากร 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร หมายถึงบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย คือ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ควบคู่กับการเป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน และเป็นผู้จัดการของโรงเรียน มีจำนวนร้อยละ 30 และดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ควบคู่กับการเป็นผู้จัดการถึงร้อยละ 60 เมื่อเทียบอัตราส่วนกับผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดดำเนินการในปัจจุบัน

¹ สัมภาษณ์ อารมณีนี นามะ, หัวหน้าฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2, 14 กุมภาพันธ์ 2526

2. กลุ่มครูสอนวิชาสามัญ หมายถึงบุคลากรที่ปฏิบัติการสอนที่เป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ถูกส่งไปช่วยสอนวิชาสามัญและวิชาชีพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 และรวมทั้งที่โรงเรียนจ้าง

3. กลุ่มครูสอนวิชาศาสนา หมายถึงบุคลากรที่โรงเรียนจัดหามาปฏิบัติการสอนวิชาศาสนาอิสลาม ทั้งที่ได้รับอนุญาตและกำลังดำเนินการขออนุญาต เพื่อแต่งตั้งให้ทำการสอนประจำในโรงเรียน

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดไว้คือร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

การคำนวณการสุ่มวิจัยที่กำหนดสัดส่วนของบุคลากรแต่ละประเภท และสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้ คือ

ก. กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งมีจำนวน 222 คน จากโรงเรียน 222 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างมา ร้อยละ 25 คือจำนวน 55 คน โดยใช้ตัวอย่างจากโรงเรียนที่สุ่มจากตารางที่ 1 โรงละ 1 คน (ดูตารางที่ 1)

ข. กลุ่มครูสอนวิชาสามัญ มีจำนวนทั้งสิ้น 485 คน สุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 25 คือ 122 คน ตามสัดส่วนปริมาณครูสอนวิชาสามัญ จากจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 2 (ดูตารางที่ 2)

ค. กลุ่มครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม มีจำนวนทั้งสิ้น 1,159 คน สุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 25 คือ 290 คน ตามสัดส่วนปริมาณครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม จากจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 2 (ดูตารางที่ 2)

การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งเป็นกลุ่ม (Cluster sampling) ตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของแต่ละจังหวัด จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยติดต่อขอมาจาก ฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2 ซึ่งเป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

ทุกโรงเรียน จากนั้น จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรประเภทครูสอนวิชาสามัญ และครูสอนวิชาศาสนาอิสลามจากโรงเรียนต่าง ๆ ตามสัดส่วนและจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการสุ่ม (sampling) จำนวนและประเภทของโรงเรียน ตามสัดส่วนระหว่างโรงเรียนที่สอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ กับ โรงเรียนที่สอนวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว ในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล มีรายชื่อโรงเรียนดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 1

จำนวนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 และจำนวนตัวอย่างโรงเรียน

จังหวัด	สอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ		สอนวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว		รวมประชากร	รวมตัวอย่าง
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง		
ปัตตานี	42	12	58	13	100	25
นราธิวาส	41	11	15	3	56	14
ยะลา	25	6	26	6	51	12
สตูล	12	3	3	1	15	4
รวม	120	32	102	23	222	55

ตารางที่ 2

จำนวนบุคลากร และจำนวนตัวอย่างบุคลากร ของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2

จังหวัด	ผู้บริหาร		ครูสอนวิชาสามัญ		ครูสอนวิชาศาสนา		รวม	รวม
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
ปัตตานี	100	25	169	42	439	110	708	177
นราธิวาส	56	14	181	46	310	77	547	137
ยะลา	51	12	109	27	318	80	468	119
สุทล	15	4	26	7	92	23	133	34
รวม	222	55	485	122	1159	290	1866	467

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด / อำเภอ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูสอนวิชาสามัญ		ครูสอนวิชาศาสนา		รวม
			ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	
ปัตตานี-							
มายอ	สันนิษอิสลาม	1	-	-	3	1	3
	ประมวลศาสนวิทยา	1	4	3	11	4	8
	ชุมชนรัศมีสถาปนา	1	6	3	11	4	8
	ศาสนาพัฒนา	1	-	-	3	2	3
	อิสลามพัฒนา	1	-	-	4	2	3
สายบุรี	ตาลอวิทยา	1	-	-	4	2	3
	บาโจกือบิวิทยา	1	-	-	2	1	2
	สายบุรีอิสลามวิทยา	1	13	4	15	7	12
	ศาสนศึกษา	1	-	-	1	1	2
	ครูศาสนาวิทยา	1	16	5	35	17	23
	อิสลามอนุสรณ์	1	-	-	5	2	3
โคกโพธิ์	มูฮัมมาตียะห์	1	4	2	9	4	7
	ซอลิฮียะห์อัคคินียะห์	1	6	3	7	3	7
	อาชีชสถาน	1	15	7	6	3	11
	บ้านลำห้วย	1	6	3	4	2	6
	สตรีพัฒนศึกษา	1	5	3	8	4	8
เมืองปัตตานี	ศาสนูปถัมภ์	1	11	3	38	18	22
	จรัญสังคีตวิทยา	1	8	3	10	5	9
	บำรุงอิสลาม	1	5	3	14	7	11
	ปยุตประชารักษ์	1	-	-	9	4	5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัด / อำเภอ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูสอนวิชาสามัญ		ครูสอนวิชาศาสนา		รวม
			ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	
ปะนาเระ	อะเคร์รอชะอิสลามียะห์	1	-	-	20	10	11
หนองจิก	บากงวิทยา	1	-	-	4	2	3
ยะหริ่ง	สังเสริมศาสน์	1	-	-	4	2	3
	สมบูรณศาสน์	1	-	-	3	1	2
กิ่งอ.กะพ้อ	มุสลิมพัฒนา	1	-	-	5	2	3
นราธิวาส							
เมืองนราธิวาส	นราวิทย์อิสลาม	1	3	1	2	1	3
	อัครเกียรติยะห์อิสลามียะห์	1	30	22	51	32	55
ระแงะ	บุกิกอิสลามียะห์	1	2	1	8	8	8
	การุสสลาม	1	9	6	17	11	18
	สันพันธ์วิทยา	1	4	3	4	2	6
	ซูลามียะห์	1	2	1	1	1	3
	การุสอิสละห์	1	-	-	1	1	2
	อัลอิสละห์	1	-	-	5	3	4
ริอเสาะ	นะห์ฎอตุลสุบาน	1	2	1	12	5	7
สุโหงโกลก	แสงธรรมวิทยา	1	5	3	11	4	8
	นะห์ฎอฏลอิสลาอียะห์	1	-	-	4	2	3
แว้ง	รอนาเนียบ	1	5	3	12	5	9
บาเจาะ	เจริญวิทยานุสรณ์	1	4	3	2	1	5
	อัลมัสไซร์	1	3	2	6	3	6

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัด อำเภอ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูสอนวิชาสามัญ		ครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม		รวม
			ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	
ยะลา							
เมืองยะลา	สตรีอิสลามวิทยามุสลิมิ	1	17	6	19	12	18
	อาสาสุตकिनวิทยา	1	7	3	15	10	14
	พัฒนาวิทยา	1	20	7	19	12	20
	ธรรมวิทยา	1	13	4	20	12	17
	การุณยโตนินงบารุ ยะลา	1	3	1	10	4	6
	บำรุงวิทยา	1	-	-	4	2	3
	ศาสนอิสลามวิทยา	1	-	-	4	2	3
ยะหา	สุขสวัสดิ์วิทยา	1	9	3	9	6	10
	พัฒนาเขาวงกตวิทยา	1	5	2	11	8	11
รามัน	ศรีพาริกามารูวิทยา	1	2	1	8	6	8
บันนังสตา	ประชาวิทยา	1	-	-	7	5	6
เบตง	คอบริยะห์วิทยา	1	3	1	1	1	3
สตูล							
เมืองสตูล	อัลซอเวียะห์อักษิณียะห์	1	2	1	9	4	6
	น้าบาอุลุลูม	1	4	2	10	5	8
	อารบียะห์อักษิณียะห์	1	-	-	7	3	4
กิ่งอำเภอ-							
ควนโดน	การุณมาอาเรฟ	1	5	4	22	11	16
รวมทั้งสิ้น		55	279	122	546	290	467

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นวิธีการวิจัยแบบสำรวจ (Exploratory Research) จึงใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารบุคลากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนเหตุผลประกอบอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงพอสมควร สามารถเข้าใจความหมายของแบบสอบถาม และสื่อความหมายเพื่อการแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจนจึงได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยมากกว่าวิธีอื่น

2. เพื่อเป็นการประหยัดเวลา แรงงานและเงิน มากกว่าการสำรวจข้อมูลโดยวิธีอื่น เพราะประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมาก และกระจายกันทั่วทุกภูมิภาค ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งได้แก่จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลาและสตูล

3. เพื่อให้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น

นอกจากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการอื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ การสังเกต และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามความจำเป็นและความเหมาะสม

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งที่เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมาย ขอบข่าย ระบบ และกระบวนการบริหารบุคลากรทางการศึกษาจากเอกสาร

2. ศึกษาประวัติความเป็นมา โครงสร้าง การจัดองค์การ การดำเนินงาน

ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การศึกษาจากงานจาก สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอและจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบางแห่ง

3. นำข้อมูลที่ไต่จากการศึกษาจากเอกสาร การศึกษาจากงาน การสังเกต และการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยยึดหลักการการดำเนินการบริหารบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมี 4 ประเภท คือ การให้โตมาซึ่งบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงานตามแนวของ ญะฮ์ดี สาข โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนแรก เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานบริหารบุคลากร ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น 5 ช่องคะแนน ในแต่ละช่องคะแนนให้ค่าน้ำหนักคะแนนไว้ดังนี้ คือ

ความเห็นสอดคล้องมากที่สุด	เท่ากับ	มากที่สุด	คือ	5	คะแนน
ความเห็นสอดคล้องมาก	เท่ากับ	มาก	คือ	4	คะแนน
ความเห็นสอดคล้องพอประมาณ	เท่ากับ	ปานกลาง	คือ	3	คะแนน
ความเห็นไม่ค่อยสอดคล้องนัก	เท่ากับ	น้อย	คือ	2	คะแนน
ความเห็นไม่สอดคล้องเลย	เท่ากับ	น้อยที่สุด	คือ	1	คะแนน

คำถามทั้งหมดเป็นคำถามในทางบวก เพื่อสะดวกในการแปลความหมายว่า การเห็นด้วยหรือมีความเห็นสอดคล้องมากที่สุด คือ การที่โรงเรียนดำเนินการบริหารตามหลักการ การบริหารบุคลากรทางการศึกษา จึงก่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด ส่วนข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วย หรือมีความเห็นไม่สอดคล้องเลย หมายถึงการที่โรงเรียนมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการการบริหารบุคลากร จึงถือว่าเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานบริหารบุคลากร โดยได้มอดสรุปจากการศึกษาวิจัยของ กมล วรหวัง¹ เรื่องการบริหารงานบุคลากร ครอบคลุมการบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทราในทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาของ ดวัลย์ ทองมี² เรื่อง การบริหารบุคลากรภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม มาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยแบ่งเป็น 3 ช่องคะแนน ในแต่ละช่องคะแนนให้ค่าน้ำหนักคะแนนไว้ดังนี้

เป็นปัญหาในการดำเนินการมาก	เท่ากับ มาก	คือ 3 คะแนน
ไม่ค่อยเป็นปัญหาในการดำเนินการ	เท่ากับ น้อย	คือ 2 คะแนน
ไม่เป็นปัญหาในการดำเนินการเลย	เท่ากับ ไม่เป็นปัญหา	คือ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นร่วมกับสาระสำคัญที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารบุคลากรและผู้ที่มีปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งหมค 10 ท่านพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาแปลเป็นภาษามลายูพื้นเมือง เขียนด้วยตัวอักษรยาวี และให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

6. ให้บุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งที่เป็นข้าราชการ

¹กมล วรหวัง, "การบริหารงานบุคลากรครอบคลุมการบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ในทัศนะของครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษา" (ปริทัศน์นิตยสารศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523), หน้า 76 - 93

²ดวัลย์ ทองมี, "การบริหารบุคลากรภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม" (วิทยานิตยสารปริทัศน์นิตยสารนานาชาติ ภาควิชาการบริหารการศึกษา นิตยสารวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 208 - 227

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาสามัญ ทดลองตอบ
คำถามแบบสอบถามชุดภาษาไทย และบุคลากรซึ่งเป็นโต๊ะครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม
ทดลองตอบคำถามแบบสอบถามชุดภาษามลายู รวมทั้งทดสอบความเข้าใจว่าถูกต้อง
ตรงกับความมุ่งหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่
จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปใช้

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ
ความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ

1. ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวนทั้งสิ้น 11 ข้อ ประกอบด้วย

- ก. เพศ
- ข. อายุ
- ค. วุฒิทางการศึกษา
- ง. ตำแหน่งหน้าที่
- จ. ประสบการณ์
- ฉ. ประเภทของโรงเรียน

2. ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการบริหารบุคลากรของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตการศึกษา 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า มีจำนวน 43 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ก. การให้ไต๋มาซึ่งบุคลากร	จำนวน	8	ข้อ
ข. การบำรุงรักษาบุคลากร	จำนวน	17	ข้อ
ค. การพัฒนาบุคลากร	จำนวน	10	ข้อ
ง. การให้บุคลากรพ้นจากงาน	จำนวน	8	ข้อ

การดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับจริงไปให้แก่ผู้ตอบด้วยตนเอง 34 โรงเรียนและส่งทางไปรษณีย์ 21 โรงเรียน โรงเรียนที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้แก่ผู้ตอบด้วยตนเองนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกขอพบโต๊ะครูซึ่งเป็นครูใหญ่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ทราบ โดยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าฝ่ายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 2 ซึ่งได้ออกหนังสือขอความร่วมมือจากบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ ของโรงเรียน ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เวลา 15 วัน สำหรับการมารับแบบสอบถามคืน เพื่อความสะดวกแก่โต๊ะครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สอนวิชาศาสนาอิสลามที่มีไปประจำอยู่ที่โรงเรียนตลอดเวลา

ส่วนแบบสอบถามที่ส่งไปทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้แนบซองซึ่งปิดกวางตราไปรษณียากรและเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยเรียบร้อยแล้วไว้ด้วย เพื่อความสะดวกแก่ครูใหญ่ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืน ในกรณีที่โรงเรียนบางโรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนล่าช้า ผู้วิจัยได้ติดต่อทางโทรศัพท์ทางไกล การส่งค่าเค็อนทางจดหมายโดยใช้บริการทางไปรษณีย์ และในบางกรณีได้ติดต่อกับบุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้เก็บรวบรวม และติดตามแบบสอบถามคืน

แบบสอบถามที่ได้รับคืน

แบบสอบถามที่แจกจ่ายไปยังโรงเรียนต่าง ๆ 55 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 467 ฉบับ ได้รับคืน 396 ฉบับ จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารมีอัตราส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 100 รองลงมา คือ ได้รับคืนจากครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งมีอัตราส่วนร้อยละ 95.08 และได้รับคืนจากครูสอนวิชาศาสนา มีอัตราส่วนร้อยละ 77.59 รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 84.80 (ดูตารางที่ 4)

ตารางที่ 4

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ประเภทของบุคลากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ครูใหญ่	55	55	100.00
ครูสอนวิชาสามัญ	122	116	95.08
ครูสอนวิชาศาสนา	290	225	77.59
รวม	467	396	84.80

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งชุดภาษาไทยและภาษานลาวยุเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไปดำเนินการคำนวณหาค่าสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตามลำดับขั้นดังนี้

1. หาค่าความถี่ จำนวน และหาค่าร้อยละ ของข้อมูลที่แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 3 กลุ่ม โดยแยกเป็นจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ และประเภทของโรงเรียน

2. หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนนทั้งหมดเป็นรายคำ และเป็นรายข้อ เพื่อศึกษาความถี่เห็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารบุคลากร รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารบุคลากร ทั้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบแต่ละข้อ จากคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในตอนที่ 2 โดยเปลี่ยนระดับความถี่เห็นเป็นคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5
มาก	เท่ากับ	4
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1

หลังจากได้ค่าเฉลี่ยแล้ว จึงได้กำหนดช่วงของคะแนน และความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ยนั้น ๆ เพื่อสะดวกในการแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	4.60 - 5.00
มาก	เท่ากับ	3.60 - 4.59
ปานกลาง	เท่ากับ	2.60 - 3.59
น้อย	เท่ากับ	1.60 - 2.59
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1.00 - 1.59

2.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบแต่ละข้อ จากค่าตามแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในตอนที่ 3 โดยเปลี่ยนระดับความคิดเห็น
เป็นคะแนน ดังนี้

ระดับความเป็นปัญหามาก	เท่ากับ	3
ระดับความเป็นปัญหาน้อย	เท่ากับ	2
ระดับซึ่งไม่ปัญหา	เท่ากับ	1

หลังจากหาค่าเฉลี่ยแล้ว จึงได้กำหนดช่วงของคะแนนและความหมาย
ของช่วงคะแนนเฉลี่ยนั้น ๆ เพื่อสะดวกในการแปลความหมายดังต่อไปนี้

เป็นปัญหามาก	เท่ากับ	2.35 - 3.00
เป็นปัญหาน้อย	เท่ากับ	1.66 - 2.34
ไม่เป็นปัญหา	เท่ากับ	1.00 - 1.65

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน
ทั้งหมดเป็นรายคำ และเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน เกี่ยวกับ
การบริหารบุคลากร และปัญหาและอุปสรรคในการบริหารบุคลากร

4. วิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความ
คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครูสอนวิชาสามัญและครูสอนวิชาศาสนา
ทั้งดำเนินการให้โตมาซึ่งบุคลากร ทั้งดำเนินการบริหารบุคลากร และปัญหาการบริหารบุคลากร
ตามตัวแปรดังต่อไปนี้ คือ

- ก. การให้โตมาซึ่งบุคลากร
- ข. การบำรุงรักษาบุคลากร
- ค. การพัฒนาบุคลากร
- ง. การให้บุคลากรพ้นจากงาน

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าว ถิ่นัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ($\alpha = .05$) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา หาก
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน จะดำเนินการทดสอบอัตราส่วน F โดยวิธีการ

ของ เชฟเฟ (Scheffe' test for all possible comparison) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

5. รวบรวมความคิดเห็นซึ่งเป็นข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของการบริหารบุคลากรแต่ละท่าน และเรียงลำดับตามจำนวนความถี่

การวิเคราะห์ข้อมูลและการหาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าช่วยในการวิจัยด้วย

รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลจะกล่าวถึงในบทที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ Σ = จำนวนความถี่ในแต่ละระดับความคิดเห็น

X = คะแนนของระดับความคิดเห็น

fx = ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับระดับคะแนน

N = จำนวนคนทั้งหมดในแต่ละกลุ่มประชากร

¹ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 41

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ $\sum fx^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
ความถี่เห็นระกับนั้น ยกกำลังสอง

$(\sum fx)^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
ความถี่เห็นทั้งหมดยกกำลังสอง

N = จำนวนคนทั้งหมดในแต่ละกลุ่มประชากร

4. การวิเคราะห์ ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง กลุ่มประชากร ทั้ง 3 กลุ่ม ใช้สูตร²

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$MS_b = \frac{SS_b}{x-1}$$

$$MS_w = \frac{SS_w}{N-x}$$

$$SS_b = \frac{(\sum x_1^2)^2}{N_1} + \frac{(\sum x_2^2)^2}{N_2} + \frac{(\sum x_3^2)^2}{N_3} - \frac{(\sum x)^2}{N}$$

$$SS_w = SS_t - SS_b$$

$$SS_t = \sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{N}$$

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 51

²วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กรุงเทพมหานคร :
กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523), หน้า 101

เมื่อ	MS_b	=	ค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_w	=	ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม
	SS_b	=	ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS_w	=	ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	SS_t	=	ผลบวกกำลังสองรวม
	N	=	จำนวนประชากร

5. ทดสอบอัตราส่วน F โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' test for all possible comparison) โดยใช้สูตร¹

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k-1)}$$

เมื่อ	M_1	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	M_2	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	MS_w	=	ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม หรือความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n_1	=	จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1
	n_2	=	จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2
	k	=	จำนวนกลุ่ม

ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) คือ $(k - 1)$, $(N - k)$

เมื่อ	k	=	จำนวนกลุ่ม
	N	=	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

¹ประคอง วรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2525), หน้า 199